

Briuselis, 2025 m. lapkričio 21 d.
(OR. en)

15571/25

LIMITE

COSI 231
ENFOPOL 430
CRIMORG 239
CORDROGUE 152
ENFOCUSTOM 194
CATS 74
RELEX 1510
JAI 1709
COPEN 351
EUDA
EUROPOL

PRANEŠIMAS

---

nuo: Pirmininkaujančios valstybės narės

kam: Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 10270/24; 16293/24; 8913/25

Dalykas: Kova su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu
– Apibendrinamoji ataskaita

Ivadas

Prekyba narkotikais, kurią planuotai vykdo organizuoto nusikalstamumo atstovai, kelia didelę grėsmę Europos piliečiams, įmonėms ir institucijoms, taip pat Europos ekonomikai ir saugumui. Tai aiškiai rodo precedento neturintis Europoje prieinamų neteisėtų narkotikų, visų pirma kokaino iš Pietų Amerikos, kiekio padidėjimas. Organizuotos nusikalstamos grupės vis dažniau naudoja žiaurų smurtą, įsiskverbia į teisėtą ekonomiką ir naudoja korupciją, taip kenkdamos teisinei valstybei ir keldamos pavojų mūsų demokratijos pamatams. Be to, nusikaltėlių tinklai vis dažniau organizuoto nusikalstamumo veiklai verbuoja pažeidžiamus mažamečius ir nepilnamečius, o tai pabrėžia būtinybę investuoti į nusikalstamumo prevencijos politiką.

Numatoma, kad ateinančiais metais ES viduje, į ją ir iš jos vykstanti prekyba narkotikais ir toliau liks viena iš didžiausių grėsmių, nes didelis iš prekybos narkotikais gaunamas pelnas ir toliau skatins nusikaltėlių tinklus ja verstis¹. Tikėtina, kad šių tinklų gebėjimas prisitaikyti ir išmaniai naudoti naujus gamybos metodus, technologijas, teisinės struktūras, interneto platformas ir neteisėtos prekybos metodus paskatins tiek narkotikų pasiūlą, tiek jų paklausą, o tai kelia nuolatinį iššūkį regiono vidaus saugumui ir daro poveikį sveikatai ir aplinkai².

Su narkotikais susijusius iššūkius siekiama įveikti taikant bendrą 2021–2025 m. ES narkotikų strategijos³ ir veiksmų plano⁴ sistemą. Šioje strategijoje ir veiksmų plane laikomasi įrodymais pagrįsto, subalansuoto ir daugiadalykio požiūrio į narkotikų reiškinių nacionaliniu, ES ir tarptautiniu lygmenimis. 2023 m. spalio 18 d. Komisijos komunikate dėl ES kovos su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu veiksmų gairių⁵ nustatyta 2024 m. ir 2025 m. įgyvendintinių 17 veiksmų šioje srityje, kurie yra nuolatinių ES pastangų kovoti su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu dalis.

Be to, 2025 m. balandžio mėn. Komisija pristatė „ProtectEU“ – Europos vidaus saugumo strategiją⁶, kurioje išdėstyti tikslai ir veiksmai pagrindinėse vidaus saugumo srityse, siekiant keleriems metams į priekį numatyti grėsmes saugumui, įskaitant prekybą narkotikais ir organizuotą nusikalstamumą, užkirsti joms kelią ir veiksmingai į jas reaguoti.

Atsižvelgdamos į tai, pirmininkavusios valstybės narės Belgija, Vengrija, Lenkija ir pirmininkaujanti Danija nustatė keletą veiksmų gairių prioritetų ir veiksmų, kuriuos įgyvendinant reikėjo / reikia daryti pažangą jų pirmininkavimo laikotarpiams, siekiant padėti valstybių narių institucijoms kovoti su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu. Kadangi ES kovos su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu veiksmų gairių įgyvendinimas baigsis 2025 m. gruodžio mėn., šio pirmininkaujančios valstybės narės pranešimo tikslas – pristatyti pagrindinius rezultatus, pasiektus vykdant pirmininkavusių Belgijos, Vengrijos, Lenkijos ir pirmininkaujančios Danijos nustatytus prioritetinius veiksmus.

---

¹ Europolas (2025), *European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment - The changing DNA of serious and organised crime* („Europos Sąjungos sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimas. Kintantis sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo pobūdis“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, [EU-SOCTA-2025.pdf](#).

² EUDA ir Europolas (2024), *EU Drug Market: New psychoactive substances – In-depth analysis* („ES narkotikų rinka: naujos psichoaktyviosios medžiagos. Išsami analizė“), <https://www.euda.europa.eu/public>.

³ OL C 102I, 2021 3 24, p. 1.

⁴ OL C 272, 2021 7 8, p. 2.

⁵ Dok. 14114/23.

⁶ Dok. 7750/25.

Dabartinė padėtis

1 veiksmas. Muitinių bendruomenės sutelkimas kovai su prekyba narkotikais

Šio veiksmo tikslas buvo stiprinti policijos ir muitinės tarnybų operatyvinių bendradarbiavimą, be kita ko, koordinuojant veiksmus, vykdomus **Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykėje platformoje (EMPACT)** ir pagal Teisėsaugos darbo grupės (muitinės) veiksmų planą.

Valstybės narės kartu su Komisija sukūrė **Europos uostų aljanso muitinės projekto grupę (toliau – projekto grupę)**. Vienas iš pagrindinių laimėjimų – išsamus padėties vietoje rizikos vertinimas. Rizikos vertinimas suteikė galimybę nustatyti ir kartografuoti pagrindinius kovos su prekyba narkotikais iššūkius, spragas ir gerąją praktiką. Projekto grupės darbas buvo užbaigtas 2025 m. sausio mėn., o su operatyviniais aspektais susijęs darbas bus tęsiamas pagal naujai įsteigtą **ES muitinės aljansą sienų klausimais (EUCAB)**, kuris apima sausumos, jūrų ir oro sienas.

Finansinė parama šiam prioritetui buvo teikiama pagal **Muitinio tikrinimo įrangos finansavimo priemonės (CCEI)** programą. **Pažangiausiai įrangai**, kuri padės muitinėms skenuoti konteinerius ir kitas transporto priemones, finansuoti, taip padidinant muitinės rizikos valdymo ir tikrinimo veiksmingumą, **skirta daugiau kaip 200 mln. EUR**.

Šis prioritetas buvo vienas iš svarbiausių Teisėsaugos darbo grupės (muitinės) darbotvarkės klausimų, nesvarbu, ar tai būtų **su narkotikais susijusių veiksmų, įtrauktų į 12-ąją Teisėsaugos darbo grupės (muitinės) veiksmų planą (2024–2025 m.)** (neteisėtas kanapių auginimas ir prekyba jomis, prekyba jūrų siuntomis gabenamu kokainu), **pradėjimas ir stebėseną**⁷, ar muitinių dalyvavimas **su narkotikais susijusiose EMPACT bendrų veiksmų dienose**, ypatingą dėmesį skiriant bendrų veiksmų dienoms, skirtoms kovai su prekyba narkotikais.

---

⁷ Dok. 16376/3/23 REV 3.

Pagrindinės nusikalstamumo grėsmės, tendencijos ir *modi operandi* aprašytos 2025 m. **muitinės grėsmių vertinime**, paskelbtame 2025 m. balandžio mėn. (riboto naudojimo redakcija)⁸ ir 2025 m. birželio mėn. (vieša redakcija)⁹. Muitinės grėsmių vertinimu kartu su naujuoju ES sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo grėsmių vertinimu (2025 m. ES SOCTA) remtasi rengiant **13-ąjį Teisėsaugos darbo grupės (muitinės) veiksmų planą (2026–2027 m.)**. Dėl veiksmų plano Teisėsaugos darbo grupė (muitinės) susitarė 2025 m. spalio mėn. ir į jį įtraukti veiksmai, kuriais daugiausia dėmesio skiriama kovai su prekyba narkotikais prie sausumos, oro ir jūrų sienų¹⁰.

Taip pat pradėtos diskusijos apie tai, kaip **muitinių bendruomenė galėtų veiksmingai prisidėti prie tarptautinio bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis**, visų pirma Lotynų Amerikos ir Vakarų Balkanų šalimis, kovos su prekyba narkotikais srityje.

2 veiksmas. Teisėsaugos operacijų uostuose stiprinimas

Šio veiksmo tikslas buvo toliau stiprinti koordinuotas teisėsaugos ir teismines pastangas tirti nusikaltėlių tinklus, atsakingus už siuntas, kurios buvo konfiskuotos.

Svarbi 2023 m. lapkričio mėn. Komisijos įsteigtos **Europos uostų aljanso muitinės projekto grupės** iniciatyva (žr. 1 veiksmą) buvo **apsilankymai** pagrindiniuose ES **uostuose**; tai sudarė sąlygas nacionaliniams muitinės ekspertams keistis praktinėmis žiniomis ir įgyti papildomų ekspertinių žinių siekiant įveikti iššūkius, susijusius su kova su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu.

2024 m. balandžio mėn. Vokietijos muitinė surengė **Europos kovos su narkotikų kontrabanda jūra kontrolės dienas** (operacija UNDA), kuriose dalyvavo 17 ES valstybių narių. Per šią operaciją konfiskuoto kokaino kiekis siekė apie 11,5 tonos.

---

⁸ Dok. WK 4256/2025 RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

⁹ Dok. 5858/25.

¹⁰ Dok. 13314/2/25 REV 2.

2025 m. kovo mėn. įvyko pirmasis **Europos teismo tinklo organizuoto nusikalstamumo klausimais (EJOCN)** plenarinis posėdis, kuriam pirmininkavo tuo metu ES Tarybai pirmininkavusi Lenkija. EJOCN yra prokurorų tinklas, kurio tikslas – spręsti visus kovos su organizuotu nusikalstamumu teisminių aspektų klausimus. 2024 m. birželio mėn. įsteigus EJOCN, Taryba pasiūlė šiam tinklui pirmiausia spręsti prekybos narkotikais, visų pirma vykdomos per jūrų uostus, kuriais naudojasi organizuotos nusikalstamos grupės, problemą. Pirmajame plenariniame posėdyje buvo aptartas bylų nagrinėjimas ir politikos pokyčiai kovos su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ir prekybos narkotikais srityse. Šie klausimai buvo aptarti ir antrajame EJOCN plenariniame posėdyje 2025 m. spalio mėn.

2025 m. birželio mėn. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba priėmė **Tarybos išvadas dėl EMPACT stiprinimo ir ateinančio 2026–2029 m. EMPACT ciklo ES kovos su nusikalstamumu prioritetų**¹¹. Remiantis 2025 m. ES SOCTA rekomendacijomis, į 2026–2029 m. EMPACT ciklą įtraukti septyni prioritetai ir 13 operatyvinių veiksmų planų. Vienas iš prioritetų yra kova su prekyba narkotikais; jis bus įgyvendinamas vykdant du operatyvinių veiksmų planus: vienas susijęs su kanapių, kokaino ir heroino (CCH) gamyba, prekyba jais ir jų platinimu, o kitas – su sintetiniais narkotikais ir naujomis psichoaktyviosiomis medžiagomis (SYD-NPS). Į operatyvinių veiksmų planą įtraukti veiksmai, kuriais daugiausia dėmesio skiriama holistiniam požiūriui į prekybą narkotikais, sprendžiant tokius klausimus kaip padėties vaizdo sistemos atnaujinimas, finansų tyrimai, prevencija, bendradarbiavimas su tranzito ir kilmės šalimis, taip pat gebėjimų stiprinimas.

3 veiksmas. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė kovojant su narkotikų kontrabanda ir nusikaltėlių įsiskverbimu

Šio veiksmo tikslas buvo stebėti, kaip plėtojama **Europos uostų aljanso viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė (EPA PPP)**, ir didinti uostų saugumą bei atsparumą, kiek tai susiję su prekyba narkotikais ir organizuotu nusikalstamumu, *inter alia*, keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais ir skatinant tos praktikos laikytis.

---

¹¹ Dok. 9397/25.

EPA PPP pradėta įgyvendinti 2024 m. sausio mėn. Antverpene. Dėl jos darbo plano susitarta 2024 m. balandžio 26 d. įvykusiame pirmajame **EPA PPP vyresniųjų pareigūnų susitikime**, kuriame nustatytos keturios temų, kurioms viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė skiria daugiausia dėmesio, grupės: i) **operatyvinis bendradarbiavimas** (pvz., keitimasis gerosios praktikos pavyzdžiais, dalijimasis informacija siekiant turėti geresnę grėsmių panoramą, spragų nustatymas); ii) **kova su organizuotų nusikalstamų grupių įsiskverbimu ir korupcija uostuose** (pvz., pažeidžiamumas uostų tiekimo grandinėse, uostų personalo atrankinės patikros ir asmens patikrinimai, taip pat informuotumo didinimo priemonės kilus įtarimui ar grėsmei); iii) **politikos formavimas ir įgyvendinimas** (pvz., Tarptautinio laivų ir uosto įrenginių (terminalų) apsaugos kodekso ir susijusių ES teisės aktų laikymosi stiprinimas) ir iv) **inovacijos**: novatoriškų technologijų naudojimas siekiant stiprinti logistikos centrų ir laivybos sektoriaus atsparumą prekybai narkotikais (pvz., ES finansuojamų projektų pristatymas, keitimasis gerosios praktikos pavyzdžiais ir spragų bei būsimų prioritetų nustatymas).

2024 m. buvo surengti teminiai praktiniai seminarai kiekvienai iš šių grupių aptarti. Tarybos parengiamieji organai (Teisėsaugos darbo grupė (muitinės), Teisėsaugos darbo grupė (policija), COSI paramos grupė) buvo reguliariai informuojami apie darbo plano įgyvendinimą.

2025 m. balandžio 29 d. Gdanske (Lenkija) buvo surengtas **antrasis EPA PPP vyresniųjų pareigūnų susitikimas**. Pagrindinis šio susitikimo tikslas buvo įvertinti darbo plano įgyvendinimą ir aptarti būsimą jo kryptį. Susitikime pabrėžta, kad svarbu sutelkti dėmesį į visą logistikos grandinę, apimančią antrinius ir vidaus vandenų uostus (užkertant kelią vadinamajam susisiekiančių indų efektui), ir tvirtesnį tarptautinį bendradarbiavimą (pvz., su Lotynų Amerikos šalimis).

2025 m. liepos 21 d. Kopenhagoje įvyko **EPA PPP ministrų lygmens susitikimas**. Susitikimas buvo labai svarbus numatant gaires būsimam Aljanso darbui ir padėjo nustatyti temas, kurios turi būti įtrauktos į Europos uostų strategiją (ją Komisija priims 2026 m.). Siekdama veiksmingai kovoti su prekyba narkotikais, ES **stiprins bendradarbiavimą su kilmės ir tranzito šalimis**, įskaitant tokias šalis Lotynų Amerikoje, ir rems iniciatyvas jų uostuose (pvz., bendradarbiaudama su COSI ir CLASI). Saugumas ir atsparumas logistikos centruose taip pat buvo aptarti 2025 m. lapkričio mėn. įvykusiame COSI ir CLASI posėdyje.

4 veiksmas. Nusikaltėlių tinklų, keliančių didžiausią grėsmę visuomenei, žemėlapių sudarymas
Šio veiksmo tikslas buvo vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su 2024 m. birželio 13 d. priimtomis Tarybos išvadomis dėl didžiausią grėsmę keliančių nusikaltėlių tinklų žemėlapių sudarymo¹².

2025 m. kovo 18 d. Europolas paskelbė **2025 m. ES SOCTA**, kuriame nustatytos pagrindinės grėsmės ES vidaus saugumui, kad ES galėtų laikytis proaktyvaus ir tikslinio požiūrio į kovą su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu. 2027 m. planuojama atlikti laikotarpio vidurio peržiūrą.

2025 m. birželio 13 d. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba patvirtino **Tarybos išvadas dėl EMPACT stiprinimo ir ateinančio 2026–2029 m. EMPACT ciklo ES kovos su nusikalstamumu prioritetų**, užtikrinant, kad ateinančiame EMPACT cikle kaip ES prioritetinei nusikalstamumo rūšiai daugiausia dėmesio ir toliau būtų skiriama didžiausią grėsmę keliantiems nusikaltėlių tinklams ir asmenims. Kova su didžiausią grėsmę keliančiais nusikaltėlių tinklais ir asmenimis tebėra horizontalusis operatyvinių veiksmų planas pagal naująjį 2026–2029 m. EMPACT ciklą, kuriuo tęsiami dabartinio 2024–2025 m. operatyvinių veiksmų plano dėl didelės rizikos nusikaltėlių tinklų veiksmai ir į kurį įtraukti nauji tiksliniai operatyviniai veiksmai.

Europolas šiuo metu rengia atnaujintą didžiausią grėsmę keliančių nusikaltėlių tinklų žemėlapi. Jį planuojama paskelbti 2026 m. birželio mėn.

5 veiksmas. Specialiųjų prokurorų ir teisėjų tinklas nusikaltėlių tinklams išardyti

Siekdamos kovoti su nusikaltėlių tinklais ir jų veiklos modeliais visoje ES, teisminės institucijos sustiprino savo bendradarbiavimą, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos keistis informacija visose valstybėse narėse. 2024 m. birželio mėn. posėdyje Taryba patvirtino **Europos teisminio tinklo organizuoto nusikalstamumo klausimais (EJOCN) sukūrimą**¹³. 2024 m. rugsėjo mėn. Eurojustas surengė įvadinį susitikimą, kad išnagrinėtų, kaip geriau bendradarbiauti tarpvalstybiniu mastu prokurorų lygmeniu ir užtikrinti, kad teisėsaugos institucijų atliekamas darbas būtų greitai tęsiamas teisiniu lygmeniu.

---

¹² Dok. 11153/24.

¹³ Dok. 10980/24.

Kadangi Taryba pasiūlė, kad EJO CN pirmiausia spręstų prekybos narkotikais, visų pirma vykdomos per jūrų uostus, kuriais naudojasi organizuotos nusikalstamos grupės, problemą, **2025 m. kovo mėn. įvykusiame pirmajame EJO CN plenariniame posėdyje** buvo aptartas bylų nagrinėjimas ir politikos pokyčiai kovos su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis ir prekyba narkotikais srityje. 2025 m. rugsėjo mėn. tinklo atstovai susitiko su **Lotynų Amerikos šalių prokurorais**, kad pasidalytų ekspertinėmis žiniomis ir parengtų viena kitą papildančias kovos su organizuotų nusikalstamų grupių vykdoma prekyba narkotikais per uostus strategijas. **2025 m. spalio mėn. įvyko antrasis EJO CN plenarinis posėdis**, įskaitant diskusiją dėl Tarybos pamatinių sprendimų¹⁴ dėl organizuoto nusikalstamumo ir dėl neteisėtos prekybos narkotikais ir specialistų praktinį seminarą apie „nusikaltimo kaip paslaugos“ reiškinį, kuriame taip pat buvo nagrinėjamas nepilnamečių verbavimo klausimas.

6 veiksmas. Finansų tyrimų palengvinimas

Šio veiksmo tikslas buvo aktyviau naudoti finansų tyrimus kaip veiksmingą kovos su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu būdą, atimant iš nusikaltėlių neteisėtą pelną. ES sustiprino savo pastangas kovoti su ekonominiais ir finansiniais nusikaltimais patvirtindama naują kovos su pinigų plovimu taisyklių rinkinį, kuris apima kelias pagrindines teisėkūros priemones, taip pat įsteigdama **ES kovos su pinigų plovimu instituciją (AMLA)**, kuri prižiūri visų susijusių subjektų darbą. Atsižvelgdama į tarpvalstybinį finansinių nusikaltimų pobūdį, agentūra padidins įpareigotųjų subjektų atitiktį reikalavimams, sukurdama integruotą mechanizmą su nacionalinėmis priežiūros institucijomis.

---

¹⁴ 2008 m. spalio 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/841/TVR dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu, http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/841/oj ir 2004 m. spalio 25 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2004/757/TVR, nustatantis būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje, http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/2022-08-18.

2024 m. gegužės mėn. Tarybos priimtame **ES kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu** dokumentų rinkinyje nustatytos naujos ir griežtesnės taisyklės, kuriomis bus suderinta ir sustiprinta kova su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu ES. **Direktyva dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo**¹⁵ užtikrinama, kad finansų tyrimai būtų sistemingai pradėti kartu su nusikalstamų veikų tyrimais, ir nustatomas su nusikalstama veikla susijusio nepagrįsto turto konfiskavimas. Ja taip pat užtikrinamas glaudus turto susigrąžinimo tarnybų ir Europolo bendradarbiavimas. Be to, šia direktyva bus užtikrinta, kad turto susigrąžinimo tarnybos turėtų tiesioginę prieigą prie Saugaus keitimosi informacija tinklo programos (SIENA). Kitos atitinkamos šios srities priemonės yra, be kita ko, **Direktyva dėl kompetentingų institucijų prieigos prie centralizuotų banko sąskaitų registru**¹⁶, kuri 2024 m. buvo iš dalies pakeista siekiant užtikrinti, kad nacionalinės teisėsaugos institucijos turėtų prieigą prie centralizuotų banko sąskaitų registru per bendrą prieigos punktą, ir **Europos tyrimo orderio (ETO) direktyva**, į kurią įtrauktos nuostatos dėl įrodymų, susijusių su banko sąskaitomis, banko sandoriais ir kitomis finansinėmis sąskaitomis, gavimo.

Remdamiesi kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu dokumentų rinkiniu sukurta teisine sistema, Europolo finansinės žvalgybos viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės (EFIPPP) atstovai parengė **praktinį tyrimo institucijų ir finansų įstaigų operatyvinio bendradarbiavimo vadovą**¹⁷. Praktiniame vadove teisėsaugos institucijoms ir finansų įstaigoms pateikiamos praktinės gairės, kaip formuoti savo bendradarbiavimą.

EMPACT tebėra vienas iš pagrindinių bendradarbiavimo mechanizmų atliekant finansų tyrimus. Nusikalstamos kilmės turtas, pinigų plovimas ir turto susigrąžinimas yra dalis vieno iš bendrų horizontaliųjų strateginių tikslų, kuriuo užtikrinama, kad šie aspektai būtų įtraukti į beveik visus operatyvinių veiksmų planus ir duotų reikšmingų rezultatų. Tai bus išlaikyta per naująjį 2026–2029 m. EMPACT ciklą.

---

¹⁵ 2024 m. balandžio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1260 dėl turto susigrąžinimo ir konfiskavimo (OL L, 2024/1260, 2024 5 2).

¹⁶ 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1654, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1153, kiek tai susiję su kompetentingų institucijų prieiga prie centralizuotų banko sąskaitų registru naudojantis jungtine sistema ir kiek tai susiję su techninėmis priemonėmis sandorių įrašų naudojimui palengvinti (OL L, 2024/1694, 2024 6 19).

¹⁷ EFIPPP (2025), *EFIPPP Practical Guide for Operational Cooperation between Investigative Authorities and Financial Institutions* (EFIPPP praktinis tyrimo institucijų ir finansų įstaigų operatyvinio bendradarbiavimo vadovas), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

Eurojustas įsteigė **Teisminę tikslinę grupę pinigų plovimo ir turto susigražinimo klausimais**, kurioje dalyvauja prokurorai arba teisėjai, sudarantys daugiadalykį nacionalinių ekspertų, vykdančių pinigų plovimo tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą už jį bei turto susigražinimą, centrą, ir kuri sinergiškai bendradarbiaus su kitais partneriais, įskaitant Komisiją, Europolą, AMLA, Europos prokuratūrą ir EJOCN. Pagrindinis šios grupės tikslas – gerinti tarpvalstybinį teisminį bendradarbiavimą operatyvinės veiklos atvejais stiprinant prokurorų, teisėjų, teisėsaugos institucijų, kriptoturto ekspertų, finansų apskaitininkų, turto susigražinimo tarnybų, turto valdymo tarnybų ir finansinės žvalgybos tarnybų nacionalinį bendradarbiavimą.

7 veiksmas. Skaitmeninių tyrimų palengvinimas

Šio veiksmo tikslas buvo apibrėžti galimus sprendinius, kaip užtikrinti teisėsaugos institucijų prieigą prie duomenų, remiantis 2024 m. gegužės mėn. paskelbtomis aukšto lygio darbo grupės rekomendacijomis dėl prieigos prie duomenų veiksmingai teisėsaugai užtikrinti. Aukšto lygio darbo grupės procesas buvo užbaigtas **jai parengus baigiamąją ataskaitą**¹⁸, kuri buvo apsvarstyta 2024 m. lapkričio mėn. plenariniame posėdyje.

2024 m. gruodžio mėn. **Taryba patvirtino išvadas dėl prieigos prie duomenų veiksmingai teisėsaugai užtikrinti**¹⁹, kuriose ES institucijų, įstaigų bei agentūrų ir valstybių narių prašoma apsvarstyti vertingą **Prieigos prie duomenų veiksmingai teisėsaugai užtikrinti aukšto lygio grupės** indėlį rengiant ir įgyvendinant konkrečius veiksmus. Be to, Taryba paprašė Komisijos ne vėliau kaip 2025 m. antrą ketvirtį pateikti veiksmų gaires dėl atitinkamų priemonių įgyvendinimo. Rengiantis numatomam pasikeitimui nuomonėmis 2025 m. birželio mėn. TVR tarybos posėdyje, 2025 m. gegužės mėn. COSI įvyko diskusija dėl prieigos prie duomenų²⁰.

2025 m. birželio 24 d. buvo priimtas ir 2025 m. liepos mėn. Kopenhagoje įvykusiame neformaliame COSI posėdyje pristatytas **Komisijos komunikatas „Teisėtos ir veiksmingos prieigos prie duomenų teisėsaugos tikslais veiksmų gairės“**. Siekiant palengvinti veiksmų gairių ir kitų priemonių, kurioms valstybės narės teikia pirmenybę, įgyvendinimą, 2025 m. rugsėjo 18 d. COSI posėdžiui buvo parengta veiklos apžvalga. 2025 m. spalio mėn. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba buvo informuota apie dabartinę padėtį.

---

¹⁸ Dok. 15941/24.

¹⁹ Dok. 16448/24.

²⁰ Dok. 8453/25 + ADD 1.

Įvairūs Tarybos parengiamieji organai dalyvavo su prieiga prie duomenų susijusiame darbe. Teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose (COPEN) darbo grupėje vyko diskusijos dėl duomenų saugojimo, Teisėsaugos darbo grupėje (policija) įvyko pasikeitimas nuomonėmis dėl skaitmeninės ekspertizės ekspertų sertifikavimo, o COSI paramos grupėje – dėl informuotumo didinimo ir komunikacijos veiklos. 2025 m. lapkričio 18 d. COSI aptarė standartizacijos aspektus, o 2025 m. lapkričio 25 d. Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose koordinavimo komitetas (CATS) nagrinėjo teisėto duomenų perėmimo klausimus.

Pasibaigus Danijos pirmininkavimo laikotarpiui, bus parengtas informacinis pranešimas, apimantis Tarybos struktūrose vykdomą veiklą, kuriuo Teisingumo ir vidaus reikalų taryba bus informuota apie darbo, susijusio su prieiga prie duomenų veiksmingai teisėsaugai užtikrinti, dabartinę padėtį.

8 veiksmas. Šengeno informacinės sistemos perspėjimų potencialo išnaudojimas

Šio veiksmo tikslas buvo visapusiškai pasinaudoti SIS turimomis kovos su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu priemonėmis. Įgyvendinant šį veiksma buvo sprendžiamas **naujos redakcijos SIS įgyvendinimo** klausimas. 2024 m. rugsėjo mėn. Keitimosi informacija TVR srityje darbo grupės (IXIM) posėdyje delegacijos turėjo galimybę pasidalyti savo patirtimi ir geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su naujomis funkcijomis. Šis pasikeitimas patirtimi buvo grindžiamas Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros (eu-LISA) pranešimu apie statistinius duomenis ir pokyčius nuo tada, kai 2023 m. kovo mėn. įsigaliojo naujoji redakcija, taip pat Europos Komisijos pristatyta naujausia informacija apie planuojamą veiklą ir nacionalinės praktikos pristatymais. Vėliau, 2025 m. kovo mėn. IXIM posėdyje, Komisija pristatė tolesnius veiksmus dėl Šengeno informacinės sistemos, o 2025 m. spalio mėn. IXIM posėdyje buvo aptarti kiti galimos būsimos sistemos aspektai.

Taip pat surengta keletas pasikeitimų patirtimi, susijusia su **konkrečių rūšių SIS perspėjimais**. 2024 m. lapkričio mėn. IXIM posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė surengė diskusiją dėl tolesnių veiksmų, susijusių su ankstesnėmis pastangomis aktyviau naudotis Šengeno informacinės sistemos reglamento (2018/1862) 36 straipsnyje numatytais perspėjimais, visų pirma tiksliniais patikrinimais. 2024 m. gruodžio mėn. IXIM posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė visų pirma sudarė palankesnes sąlygas pasikeisti patirtimi apie SIS perspėjimų dėl šaunamųjų ginklų valdymą, ypatingą dėmesį skiriant duomenų kokybės ir veiklos efektyvumo klausimams.

Taip pat vyko diskusijos dėl **bendradarbiavimo su Europolu**. 2025 m. vasario mėn. IXIM posėdyje pirmininkaujanti valstybė narė pradėjo rinkti valstybių narių nuomones dėl kelių aspektų, susijusių su dalijimusi su Europolu su terorizmu susijusiomis atitiktimis. Rezultatai buvo pristatyti 2025 m. kovo mėn. IXIM posėdyje. 2025 m. kovo ir gegužės mėn. IXIM posėdžiuose buvo aptarti praktiniai pranešimų apie atitiktis teikimo Europolui aspektai.

9 veiksmas. Tvirtesnės kovos su organizuotu nusikalstamumu teisinės sistemos sukūrimas

Veiksminga ES teisinė sistema yra itin svarbi siekiant teisėsaugos ir teisminėms institucijoms suteikti būtiną kovos su organizuotu nusikalstamumu priemonių. Taryba parengė kovai su prekyba narkotikais skirtą **11-ojo tarpusavio vertinimų raundo sąlygas (klausimyną)**²¹. Pagrindinis 11-ojo raundo tikslas – spręsti **operatyvinius ir teisinius iššūkius, su kuriais susiduria teisminės ir teisėsaugos institucijos reaguodamos į tarpvalstybinę prekybą narkotikais, taip pat identifikuoti tobulintinas sritis**. 11-asis tarpusavio vertinimo raundas, skirtas kovai su neteisėta prekyba narkotikais ES, vyksta šiuo metu. Apsilankymai vietoje valstybėse narėse prasidėjo 2025 m. kovo mėn. ir tęsis iki 2026 m. balandžio mėn. 2025 m. lapkričio mėn. duomenimis, jau atlikta penkiolika vertinimų vietoje. Šalių ataskaitas dėl Danijos²² ir Kipro²³ COPEN darbo grupė jau patvirtino, o papildomos šalių ataskaitos bus tvirtinamos etapais, atsižvelgiant į vertinimo pažangą. Galutinę ataskaitą numatoma baigti rengti 2026 m. antrąjį pusmetį.

Be to, dedamos pastangos didinti **teisingumo sistemų atsparumą ir tvirtumą nusikalstamų organizacijų atžvilgiu**, geriau išsiaiškinant grėsmes ir keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais. **2024 m. kovo mėn. Tarybos dialogo teisinės valstybės klausimais** kontekste buvo pasikeista nuomonėmis dėl teisingumo sistemų atsparumo ir tvirtumo kovojant su organizuotu nusikalstamumu; tai padėjo padidinti informuotumą šiuo klausimu.

---

²¹ Tarpusavio vertinimo mechanizmas buvo sukurtas Bendraisiais veiksmais 97/827/TVR; juo siekiama, kad institucijos tarpusavyje įvertintų, kaip nacionaliniu lygmeniu taikomi ir įgyvendinami Sąjungos ir kiti tarptautiniai aktai bei priemonės baudžiamosiose bylose, pagal juos nacionaliniu lygmeniu priimti teisės aktai bei vykdoma praktika ir tarptautinio bendradarbiavimo veiksmai kovojant su organizuotu nusikalstamumu valstybėse narėse. Kiekvienas tarpusavio vertinimo raundas yra skiriamas konkrečiai temai.

²² Dok. 9428/25.

²³ Dok. 13074/25 REV 1.

Kalbant apie būsimą 2008 m. spalio 24 d. **Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR** dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu **peržiūrą**, Komisija šiuo metu rengia parengiamuosius veiksmus, įskaitant esamos teisinės sistemos vertinimą ir konsultacijas su valstybėmis narėmis bei atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Tikslas – modernizuoti ir racionalizuoti ES požiūrį į kovą su organizuotu nusikalstamumu, užtikrinant, kad teisinė sistema atspindėtų dabartinės nusikalstamumo tendencijas ir padėtų užtikrinti veiksmingą tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Tikimasi, kad pasiūlymas dėl naujų kovos su organizuotu nusikalstamumu taisyklių bus pateiktas 2026 m.

Kaip paskelbta veiksmų gairėse pagal šį veiksma, Komisija, padedama išorės rangovo, šiuo metu atlieka Tarybos pamatinio sprendimo 2004/757/TVR, nustatančio būtiniausias nuostatas dėl nusikalstamų veikų sudėties požymių ir bausmių neteisėtos prekybos narkotikais srityje, vertinimą. Vertinimo tikslas – įvertinti šio ES baudžiamosios teisės akto veiksmingumą, efektyvumą, aktualumą, nuoseklumą ir ES pridėtinę vertę. Vertinimo rezultatus Komisija planuoja paskelbti 2026 m. antrąjį ketvirtį.

10 veiksmas. Organizuoto nusikalstamumo veiklos prevencija administracinėmis priemonėmis

Europolio ataskaitoje²⁴ teigiama, kad 86 % didžiausių grėsmę keliančių nusikaltėlių tinklų naudojami teisėtomis verslo struktūromis. Todėl labai svarbu, kad administracinės institucijos žinotų apie svarbų vaidmenį, kurį jos gali atlikti kovojant su organizuotu nusikalstamumu.

---

²⁴ Europol (2024), *Decoding the EU's most threatening criminal networks* („Iššifruoti ES didžiausią grėsmę keliančių nusikaltėlių tinklus“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

Ši tema buvo aptarta **2024 m. sausio mėn. neformaliame TVR ministrų posėdyje. Europos administracinio metodo tinklas** (ENAA) toliau nagrinėjo administracinio metodo taikymą praktikoje ir tarpvalstybinio dalijimosi informacija galimybes siekiant imtis administracinių ar prevencinių priemonių, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamų organizacijų įsiskverbimui į teisėtą ekonomiką. Atsižvelgdamas į tai, ENAA paskelbė vadovą „**Kaip pradėti taikyti administracinį metodą**“²⁵. Administracinio metodo klausimas taip pat buvo aptartas 2024 m. balandžio mėn. Taline įvykusioje **Europos nusikalstamumo prevencijos konferencijoje** „Veiksminga organizuoto nusikalstamumo prevencija ES“. 2024 m. balandžio mėn. COSI posėdyje delegacijos susitarė įgyvendinti dar vieną **žemėlapių sudarymo ciklą**, pagal esamą teisinį pagrindą išnagrinėjant galimybes tarpvalstybinio lygmeniu keisti informacija administraciniais tikslais, ir paprašė Komisijos **išnagrinėti galimybę pasiūlyti naujų teisės aktų**. 2025 m. gruodžio 17–18 d. Komisija surengs susitikimą su valstybėmis narėmis ir ES agentūromis bei įstaigomis, taip pat su atitinkamais ES tinklais, įskaitant ENAA, kad būtų pasikeista geriausios praktikos pavyzdžiais ir būtų pateiktos praktinės gairės, kaip imtis administracinių veiksmų kovojant su organizuotu nusikalstamumu, taip įgyvendinant veiksmų gairėse paskelbtus veiksmus.

Europolo ataskaitoje dėl piktnaudžiavimo teisėtomis verslo struktūromis²⁶, kuri buvo pateikta COSI 2024 m. lapkričio mėn., teigiama, kad svarbu toliau taikyti administracinį metodą, nes tai yra svarbi atsakomoji priemonė kovojant su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu. Tolesnė veikla – **EMPACT** kontekste parengti kovos su naujais sintetiniais narkotikais **administracinių priemonių vadovą** (jis turėtų būti pateiktas 2025 m. pabaigoje). **2024 m. balandžio 16 d. ES ir Vakarų Balkanų vyresniųjų pareigūnų susitikime** Vakarų Balkanų partneriams buvo pristatyta Belgijos nacionalinė patirtis, susijusi su administraciniu metodu.

2025 m. birželio mėn. Taryba priėmė išvadas dėl EMPACT stiprinimo ir ateinančio **2026–2029 m. EMPACT ciklo** ES kovos su nusikalstamumu prioritetu.

---

²⁵ ENAA (2023). *How to get started with the administrative approach* („Kaip pradėti taikyti administracinį metodą“). Briuselis: ENAA.

²⁶ Europol (2024), *Leveraging legitimacy: How the EU's most threatening criminal networks abuse legal business structures* („Išnaudoti teisėtumą: kaip didžiausią grėsmę keliantys ES nusikaltėlių tinklai piktnaudžiauja teisėtomis verslo struktūromis“), Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas.

2026+ EMPACT ciklo metu administracinių kovos su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu priemonių naudojimas yra pagrindinė papildoma strategija, kuria siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui teisine infrastruktūra ir su tuo kovoti. Kovos su didžiausią grėsmę keliančiais nusikaltėlių tinklais ir asmenimis srityje vykdant operatyvinius veiksmus daugiausia dėmesio bus skiriama **valstybių narių taikomų administracinių metodų apžvalgai parengti**, taip pat informuotumui apie privalumus, kuriuos teikia dėmesys administraciniam metodui, didinti, ekspertinių žinių plėtojimui pasinaudojant bendradarbiavimu su esamais tinklais (EUCPN ir ENAA) ir naujų partnerysčių bei tinklų kūrimui. Be to, daug dėmesio taip pat bus skiriama **galimų keitimosi operatyvine ir administracine informacija teisinių pagrindų ir operatyvinių priemonių nustatymui**. Su administraciniu metodu yra susiję keli kiti operatyviniai veiksmai, įskaitant veiksmus, kuriais bus vertinama mafijos įsiskverbimo grėsmė, veiksmus, kuriais bus kuriamos kovos su pinigų plovimu nekilnojamojo turto srityje priemonės, taip pat veiksmus, kuriais daugiausia dėmesio bus skiriama kovai su nusikalstamomis grupuotėmis, kurios naudojami alternatyviais upių maršrutais.

11 veiksmas. Kova su propirmtakių platinimu

Šio veiksmo tikslas buvo padidinti narkotikų pirmtakų kontrolės veiksmingumą ir paspartinti medžiagų įtraukimą į oficialų sąrašą.

2025 m. gegužės mėn. Narkotikų horizontalioji darbo grupė (HDG) susitarė dėl **Tarybos išvadų dėl Pakto dėl naujų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamų grėsmių Europos Sąjungoje šalinimo** projekto²⁷; šias išvadas Taryba patvirtino 2025 m. birželio mėn. Šiose išvadose Taryba pabrėžia, kad reikia naudotis visa apimančia nuostata, ir prašo Komisijos atnaujinti teisės aktų sistemą, kad būtų galima reaguoti į naujas grėsmes ir kylančius iššūkius, pavyzdžiui, dėl propirmtakių ir maskuotųjų pirmtakų vartojimo, užtikrinant veiksmingą jų vartojimo ne pagal paskirtį stebėseną ir prevenciją. Taryba taip pat pabrėžia, kad reikia stiprinti bendradarbiavimą su privačiojo sektoriaus subjektais, įskaitant chemijos ir farmacijos įmones, kad būtų užkirstas kelias pirmtakų vartojimui ne pagal paskirtį. Šiose išvadose Taryba taip pat ragina toliau bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis, atsižvelgiant į prekybos sintetiniais narkotikais maršrutus.

---

²⁷ Dok. 8892/25.

Komunikate „ProtectEU“ – Europos vidaus saugumo strategija“ Komisija nurodė, kad **2025 m.** ji pateiks pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto **dėl narkotikų pirtakų teisinės sistemos peržiūros**; buvo patvirtinta, kad pasiūlymas bus pateiktas 2025 m. IV ketvirtyje.

Kova su propirtakių platinimu taip pat buvo aptarta diskusijose su keliais **ES tarptautiniais partneriais**, be kita ko, du kartus per metus vykstančiame **ES ir JAV dialoge narkotikų klausimais**, taip pat kasmetiniame **ES ir Kinijos dialoge narkotikų klausimais** ir **ES ir Kinijos jungtinėje tolesnių veiksmų dėl pirtakų grupėje**.

12 veiksmas. Nusikaltėlių tinklų vykdomo vaikų ir jaunimo verbavimo prevencija

Nusikaltėlių tinklai vis dažniau verbuoja pažeidžiamus nepilnamečius ir jaunus asmenis nusikalstamai veiklai vykdyti. Ši tema pasirinkta svarstyti siekiant daryti pažangą kovojant su šiuo nerimą keliančiu reiškiniu ir pabrėžti, kad reikia investuoti į nusikalstamumo prevencijos politiką.

Ji buvo nagrinėjama 2024 m. sausio mėn. **neformaliame TVR ministrų posėdyje** ir aptarta 2024 m. balandžio mėn. Taline įvykusioje aukšto lygio Europos nusikalstamumo prevencijos konferencijoje „Veiksminga organizuoto nusikalstamumo prevencija ES“. Toliau šią temą aptarė **HDG**; tai padėjo didinti valstybių narių informuotumą šiuo klausimu ir parodė, kaip svarbu įgyvendinti prevencijos priemonės, įskaitant 2022 m. paskelbtą priemonių rinkinį, skirtą užkirsti kelią jaunų žmonių įsitraukimui į narkotikų prekeivių gaujų veiklą. Debatų metu **buvo pasiūlyta imtis tolesnių veiksmų**, pavyzdžiui, nustatyti geriausią praktiką remiantis jos veiksmingumo įrodymais, parengti geresnę padėties apžvalgą ir dalytis duomenimis, taip pat išnagrinėti galimybes atlikti tolesnius mokslinius tyrimus šia tema; po to, 2025 m. lapkričio mėn., HDG buvo surengtas dialogas mokslinių tyrimų klausimais. 2025 m. liepos mėn. įvykusiame **neformaliame COSI posėdyje** taip pat buvo aptartas vaikų ir jaunimo verbavimas internetu nusikalstamoms veikloms vykdyti. 2025 m. rugsėjo mėn. įvykusiame neformaliame Policijos ir teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose koordinavimo komiteto (CATS) narių posėdyje buvo aptartas „nusikalstimo kaip paslaugos“ reiškinys, ypatingą dėmesį skiriant nusikalstamai veiklai verbuojamiems vaikams. 2025 m. rugsėjo mėn. **ES nusikalstamumo prevencijos tinklas (EUCPN)** surengė internetinį seminarą jaunimo verbavimo ir veiksmingos nusikalstamumo prevencijos politikos bei priemonių klausimais, o 2025 m. spalio mėn. ši tema taip pat buvo aptarta **2-ojoje EJOCN plenarinėje sesijoje**. 2025 m. balandžio mėn. pradėjo veikti Europolo koordinuojama **operatyvinė darbo grupė GRIMM**, kuri sprendžia klausimus, susijusius su „prievertos kaip paslaugos“ reiškiniu ir jaunų nusikaltėlių verbavimu atlikti sunkius ir organizuoto nusikalstamumo srities nusikalstimus.

Nusikaltėlių tinklų vykdomo vaikų ir jaunimo verbavimo, taip pat ir internetu, prevencijos tema buvo aptarta su tarptautiniais partneriais, be kita ko, 2025 m. spalio mėn. **ES ir Vakarų Balkanų ministrų forume** ir 2025 m. lapkričio mėn. **ES ir Vakarų Balkanų dialoge narkotikų klausimais**, taip pat su Lotynų Amerikos šalimis pagal **ES ir CELAC kovos su narkotikais koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmą**.

13 veiksmas. Visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos gerinimas srityse, kurioms poveikį daro narkotikų vartojimas ir pardavimas bei su narkotikais susijęs nusikalstamumas

HDG buvo surengta keletas **teminių diskusijų** dėl visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos gerinimo srityse, kurioms poveikį daro narkotikų vartojimas ir pardavimas bei su narkotikais susijęs nusikalstamumas, be kita ko, dėl **būtiniausių kokybės standartų** narkotikų paklausos mažinimo srityje įgyvendinimo ir tolesnių veiksmų, siekiant nustatyti, koku mastu valstybės narės, Europos Komisija ir EUDA įgyvendino Tarybos išvadas, kokia buvo arba yra geroji ir blogoji praktika arba jų įgyvendinimo kliūtys, jei tokių yra, ir galiausiai kokios yra galimos ES būtiniausių kokybės standartų narkotikų paklausos mažinimo srityje tolesnio plėtojimo, įgyvendinimo ar vertinimo trajektorijos. HDG taip pat buvo surengta diskusija dėl poveikio visuomenės sveikatai ir prevencinių priemonių, susijusių su **sintetiniais katinonais** ES.

Be to, buvo surengtos teminės diskusijos dėl **nusikalstamumo prevencijos**, ypač daug dėmesio skiriant smurto ir su narkotikų rinka susijusio nusikalstamumo mažinimo strategijoms, taip pat teminės diskusijos dėl būtiniausių kokybės standartų ir **Europos narkotikų prevencijos kokybės standartų**. HDG taip pat aptarė **Europos prevencijos mokymo programas** (EUPC) įgyvendinimą ir pabrėžė, kad reikia visapusiškų mokymo programų, skirtų prevenciją formuojantiems specialistams remti, taip pat regioninio ir vietos lygmens politikos, susijusios su įrodymais grindžiamų prevencinių intervencinių priemonių įgyvendinimu. Remiantis teminių diskusijų rezultatais, buvo pasiūlyti konkretūs veiksmai, visų pirma akcentuojant, kad svarbu skatinti įrodymais grindžiamą politiką ir priemones, dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais apie tai, kaip sumažinti nusikalstamos veikos vykdymo riziką, taip pat gerinti kokybės standartų įgyvendinimą ir toliau didinti informuotumą apie kokybės standartų svarbą ir poreikį narkotikų prevencijos srityje. Be to, HDG vykusio **dialogo mokslinių tyrimų klausimais** metu buvo nagrinėjami narkotikų paklausos ir pasiūlos mažinimo projektai, taip pat buvo surengtos teminės diskusijos dėl perdozavimo prevencijos. Galiausiai buvo surengtos teminės diskusijos dėl strateginių prioritetų sprendžiant su narkotikais susijusios žalos problemą, kurių rezultatais būtų galima remtis rengiant **naują ES narkotikų strateginę programą**.

14 veiksmas. Paramos operatyvinėms kovoms su prekyba narkotikais operacijoms Vakarų Afrikoje stiprinimas

Per **Vakarų Afriką** vykdoma vis didesnė pasaulinės prekybos kokainu dalis, nes ji vis dažniau tampa į Europą gabenamo kokaino **perkrovimo punktu**. Vakarų Balkanuose įsikūrusios kai kurios pavojingiausios ir sudėtingiausios pasaulyje organizuotos nusikalstamos grupės, kurios taip pat yra pagrindinės narkotikų rinkų dalyvės visoje Europoje ir Lotynų Amerikoje, išplėtė savo bazes abiejose kokaino tiekimo grandinės pusėse ir pradėjo vykdyti operacijas Vakarų Afrikoje. Šio veiksmo tikslas – koordinuotai spręsti šio narkotikų tiekimo maršruto problemą.

Didėjanti prekybos narkotikais per Vakarų Afriką problema buvo aptarta su kai kuriais ES tarptautiniais partneriais, be kita ko, 2025 m. lapkričio mėn. įvykusio **ES ir JAV dialogo narkotikų klausimais** metu ir **ES ir Vakarų Balkanų dialogo narkotikų klausimais** metu.

15 veiksmas. ES bendradarbiavimo su Lotynų Amerikos ir Karibų šalimis kovojant su organizuotu nusikalstamumu skatinimas

Atsižvelgiant į nusikaltėlių tinklų veikimą visame pasaulyje, labai svarbu stiprinti ES ir individualių valstybių narių partnerystes su trečiosiomis valstybėmis, visų pirma tomis trečiosiomis valstybėmis, per kurias eina pagrindiniai narkotikų tiekimo maršrutai. **Lotynų Amerikos ir Karibų šalys** yra pagrindinės partnerės šiuo atžvilgiu, be kita ko, įgyvendinant **ES ir LAK partnerystę teisingumo ir saugumo srityje**. Kelios pirmininkaujančios valstybės narės siekė sustiprinti dviejų regionų bendradarbiavimą įtraukiant šias šalis ir ne kartą svarstė šį prioritetą Tarybos forumuose. Neseniai įvykusiame **ketvirtajame CELAC ir ES aukščiausiojo lygio susitikime** (2025 m. lapkričio 9 d., Santa Marta, Kolumbija) priimtoje bendroje deklaracijoje dar kartą patvirtintas abiejų regionų įsipareigojimas kovoti su prekyba narkotikais ir apskritai su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu. Šio susitikimo metu buvo pradėta **ES ir LAK piliečių saugumo aljanso**, kuriam šiuo metu pritaria 19 LAK šalių, veikla siekiant toliau gilinti ir plėsti šį bendradarbiavimą laikantis veiksmų visais valdžios lygmenimis ir visos visuomenės įtraukimo požiūriu.

Kalbant apie bendradarbiavimą su Lotynų Amerikos ir Karibų šalimis pagal **ES ir CELAC kovos su narkotikais koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmą**, svarbus žingsnis buvo 2024 m. vasario 22 d. ES ir CELAC kovos su narkotikais koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmo **aukšto lygio susitikime** pasiektas **susitarimas dėl La Paso deklaracijos**²⁸. La Paso deklaracijoje nustatyti 5 šio bendradarbiavimo prioritetai ateinantiems 5 metams. Mechanizmui bendrai pirmininkaujančios valstybės kartu dirbo mechanizmo La Paso deklaracijos įgyvendinimo srityje. 2024 m. ir 2025 m. rudenį buvo surengti keli ES ir CELAC techninio komiteto posėdžiai, kuriuose dalyvavo CELAC regiono nacionalinių narkotikų agentūrų vadovai. 2025 m. gegužės mėn. Varšuvoje (Lenkija) įvyko XXV-asis **ES ir CELAC kovos su narkotikais koordinavimo ir bendradarbiavimo mechanizmo** aukšto lygio susitikimas, kuriame buvo pritarta naujiems trumpalaikiams tikslams laikotarpiui nuo 2025 m. gegužės mėn. iki kito aukšto lygio susitikimo 2026 m. Prie dviejų regionų bendradarbiavimo taip pat prisidedama specialiais dialogais narkotikų klausimais, pavyzdžiui, **ES ir Brazilijos dialogu narkotikų klausimais**, **ES ir Kolumbijos dialogu narkotikų klausimais** ir **ES ir Ekvadoro dialogu vidaus saugumo klausimais**, kurie patvirtina poreikį glaudžiau bendradarbiauti, be kita ko, keitimosi informacija ir geriausios praktikos pavyzdžiais srityje.

Kalbant apie ES bendradarbiavimą su Lotynų Amerikos vidaus saugumo komitetu (CLASI), 2024 m. gegužės mėn. buvo surengtas **pirmasis ES ir CLASI vyresniųjų pareigūnų susitikimas**. 2024 m. lapkričio mėn. įvyko **ES ir CLASI institucinis susitikimas** siekiant pasirengti 2025 m. kovo mėn. Briuselyje įvykusiam **ES ir CLASI ministrų susitikimui**, kuriame buvo susitarta dėl naujos bendros ministrų deklaracijos²⁹ ir 2025–2026 m. operatyvinio bendradarbiavimo prioritetų įgyvendinimo veiksmų gairių. 2025 m. lapkričio 19 d. buvo surengtas ES ir CLASI vyresniųjų pareigūnų susitikimas. Vykdamt tolesnę veiklą, susijusią su operatyvinio bendradarbiavimo su CLASI veiksmų gairėmis, 2025 m. spalio mėn. Madride (Ispanija) praktiniame seminare susitiko tiek ES (EMPACT), tiek CLASI kovos su nusikalstamumu prioritetų ir operatyvinių veiksmų planų kovos su prekyba žmonėmis, narkotikais ir šaunamaisiais ginklais srityje įgyvendinantieji subjektai. Šis praktinis seminaras buvo surengtas pagal programą EL PACCTO 2.0, siekiant išnagrinėti sinergiją ir koordinuoti galimus bendrus veiksmus. Šiuos tris kovos su nusikalstamumu prioritetus pirmą kartą nuo jo įsteigimo CLASI priėmė 2025 m. 2025 m. lapkričio 18 d. COSI pritarė 2026–2027 m. EMPACT OVP.

---

²⁸ Dok. ST 6914/24.

²⁹ Dok. 6403/25.

Be to, 2024 m. gegužės mėn. pirmininkaujanti valstybė narė CATS lygmeniu surengė pirmąjį ES ir Lotynų Amerikos **vyresniųjų pareigūnų susitikimą teismo bendradarbiavimo klausimais**. Siekiama pereiti prie struktūrizuoto ir periodinio dviejų regionų dialogo baudžiamosios justicijos politikos klausimais.

2025 m. kovo 5 d. ES pasirašė **tarptautinį susitarimą su Brazilija**, kuriuo sudaromos sąlygos Europolui ir Brazilijos federalinei policijai keistis asmens ir ne asmens duomenimis kovos su sunkių formų nusikalstamumu ir terorizmu tikslais. Susitarimas buvo sudarytas 2025 m. rugsėjo 29 d. **Panašus susitarimas su Ekvadoru** pasirašytas 2025 m. rugsėjo 24 d. Šiuo metu ES derasi dėl panašių susitarimų su Bolivija, Peru ir Meksika.

Be to, 2023 m. lapkričio 9 d. keturiolika CLASI narių pasirašė **AMERIPOL sutartį**, o Peru prie jos prisijungė visai neseniai. Ekvadoras buvo pirmoji šalis, ratifikavusi AMERIPOL sutartį, kuri įsigalios, kai ją ratifikuos bent 5 šalys signatarės. Tai leistų Europolui sudaryti darbo susitarimą su AMERIPOL – Lotynų Amerikos agentūra, kuri jau yra įvardyta kaip prioritetinė partnerė. Be to, ES taip pat derasi dėl tarptautinių susitarimų su Kolumbija, Argentina ir Brazilija, kuriais būtų sudarytos sąlygos keistis asmens duomenimis su Eurojustu. 2025 m. gegužės mėn. pabaigoje Europos prokuratūra pasirašė **darbo susitarimą su Iberijos pusiasalio ir Lotynų Amerikos šalių prokurorų asociacija** (AIAMP) siekdama sustiprinti strateginį bendradarbiavimą, taip pat dvišalius susitarimus su Argentinos, Brazilijos, Kosta Rikos, Panamos, Paragvajaus ir Peru prokuratūromis, remiant ES bendradarbiavimo programai EL PACCTO 2.0, kuria siekiama stiprinti ES ir LAK partnerystę teisingumo ir saugumo srityse siekiant kovoti su tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu.

16 veiksmas. Kovos su sintetinių narkotikų keliamomis grėsmėmis aljansų kūrimas

Atsižvelgiant į tai, kad **sintetinių opioidų gamyba ir prieinamumas** Europoje **auga, jų konfiskuojama vis daugiau**, šiuo veiksmu siekta didinti informuotumą ir gerinti pasirengimą kovoti su sintetinių narkotikų grėsme.

HDG buvo surengtos **teminės diskusijos dėl sintetinių opioidų ir sintetinių kationų**, siekiant keistis informacija apie naujausias tendencijas ir dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais. Remiantis teminių diskusijų rezultatais, buvo pasiūlyti konkretūs tolesni veiksmai, įskaitant poreikį stebėti narkotikų rinką stiprinant keitimąsi informacija apie sintetinių opioidų ir išmontuotų laboratorijų aptikimą, užtikrinti tinkamas sveikatos apsaugos politikos priemones reaguojant į galimą sintetinių opioidų plitimą, šalinti reglamentavimo spragas, investuoti į vykdymo užtikrinimo pajėgumus ir stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ES. Taip pat siekta užtikrinti, kad būtų šalinami pagrindiniai socialiniai ir ekonominiai veiksniai, kurie prisideda prie narkotinių medžiagų vartojimo, skatinant teikti prieinamas psichikos sveikatos paslaugas, sukuriant saugias poilsio erdves ir išplečiant galimybes naudotis žalos mažinimo paslaugomis. Be to, 2024 m. rugsėjo 18 d. **COSI** posėdyje buvo aptartos sintetinių narkotikų gamybos ir nusikaltimų aplinkai sąsajos.

Su sintetinių opioidų keliama grėsme taip pat kovojama įgyvendinant 2024–2025 m. **EMPACT operatyvinių veiksmų planą dėl sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų (SYD/NPS)**. Pažymėtina, kad šio operatyvinių veiksmų plano įgyvendinantis subjektas vadovauja vienam operatyviniam veiksmui, specialiai sukurtam siekiant bendradarbiauti su JAV valdžios institucijomis ir kitomis valstybėmis Pasaulinės koalicijos sistemoje.

Atsižvelgiant į pasaulinį su narkotikais susijusių iššūkių pobūdį, sintetinių narkotikų klausimas taip pat buvo sprendžiamas **su tarptautiniais partneriais**. Visų pirma kovos su sintetinių narkotikų keliamomis grėsmėmis klausimas buvo iškeltas dvišaliu pagrindu su JAV, konkrečiai, keliuose **ES ir JAV ministrų susitikimuose** teisingumo ir vidaus reikalų klausimais, keliuose **ES ir JAV dialogo narkotikų klausimais susitikimuose**, taip pat **ES ir JAV vyresniųjų pareigūnų susitikimuose**. Be to, ES ir jos valstybės narės prisidėjo prie Pasaulinės kovos su sintetinių narkotikų keliamomis grėsmėmis koalicijos. Su sintetiniais narkotikais ir narkotikų pirmtakais susiję klausimai taip pat buvo aptarti 2024 m. spalio mėn. ir lapkričio mėn. įvykusiuose techniniuose susitikimuose su Kinija, surengtuose atsižvelgiant į 2024 m. balandžio mėn. įvykusį trečiąjį **ES ir Kinijos dialogą narkotikų klausimais**, taip pat 2025 m. rugsėjo mėn. Pekine įvykusiame ketvirtajame ES ir Kinijos dialogo narkotikų klausimais susitikime ir **bendroje su narkotikų pirmtakais susijusių klausimų stebėsenos grupėje**. 2024 m. lapkričio mėn. Briuselyje įvykusio **ES ir Vakarų Balkanų dialogo narkotikų klausimais** metu diskutuota apie sintetinių narkotikų padėtį tiek ES, tiek Vakarų Balkanų regione. 2025 m. balandžio mėn. sintetinių narkotikų klausimas taip pat buvo aptartas su **Vidurinės Azijos šalimis**.

Be to, remdamasi 2011 m. Europos kovos su sintetiniais narkotikais paktu³⁰, 2025 m. birželio mėn. TVR taryba patvirtino **Tarybos išvadų dėl Pakto dėl naujų sintetinių narkotikų ir naujų psichoaktyviųjų medžiagų keliamų grėsmių Europos Sąjungoje šalinimo projektą**³¹, kad būtų reaguojama į kintančią padėtį, susijusios su sintetiniais narkotikais, dinamiką, visų pirma dėl augančios katinonų gamybos ir neteisėtos prekybos. Išvadose visų pirma pabrėžiama, kad reikia toliau plėtoti teisėsaugos pareigūnams skirtas specializuotas mokymo programas sintetinių narkotikų laboratorijų aptikimo, likvidavimo ir saugaus tvarkymo klausimais, stiprinti valstybių narių ir tarptautinių partnerių bendradarbiavimą ir intensyviai pastangas sekti, įšaldyti ir konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytas pajamas.

Be to, Lenkija ES vardu pateikė **rezoliuciją dėl pareigūnų saugos likviduojant sintetinių opioidų laboratorijas**, kuri buvo priimta 2025 m. kovo mėn. įvykusioje 68-ojoje Narkotinių medžiagų komisijos (CND) sesijoje.

17 veiksmas. Teisėsaugos ir teismo bendradarbiavimo su prioritetinėmis trečiosiomis valstybėmis stiprinimas

Dauguma didžiausių grėsmę keliančių nusikaltėlių tinklų taip pat veikia toli už ES ribų. Siekiant užtikrinti, kad sulaikyti nusikaltėliai būtų išduoti ekstradicijos tikslais, patraukti baudžiamojon atsakomybėn bei nuteisti ir kad iš už ES ribų nusikalstamu būdu įgytas turtas būtų susigrąžintas, itin svarbu užtikrinti veiksmingą teisminį bendradarbiavimą su ES nepriklausančiomis valstybėmis.

Teismo bendradarbiavimo su prioritetinėmis trečiosiomis valstybėmis stiprinimo tema buvo aptarta 2024 m. sausio mėn. įvykusiame **neformaliame TVR ministrų posėdyje**, o vėliau, 2024 m. balandžio mėn. ir gegužės mėn., dėl jos toliau diskutuota **CATS** ir kompetentingose darbo grupėse. Be to, 2024 m. balandžio mėn. **Baudžiamosios teisės konferencijoje** specialistai aptarė įvairias priemones teisiniams ryšiams su trečiosiomis valstybėmis palaikyti.

---

³⁰ Dok. 15544/11.

³¹ Dok. 8892/25.

2024 m. birželio mėn. įvykusiame posėdyje Taryba patvirtino **Tarybos išvadas dėl teismo bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis stiprinimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu**³². Šioje srityje padėtas svarbus pagrindas – neseniai paskelbta **Eurojusto 2024–2027 m. bendradarbiavimo su tarptautiniais partneriais strategija**. 2025 m. pirmąjį pusmetį įvykusių diskusijų **COPEN** darbo grupėje metu buvo aptarti bandomieji projektai ir tolesni veiksmai, susiję su Tarybos išvadose išdėstytų priemonių rinkiniu, įskaitant keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais, ryšių palaikymo teismo pareigūnų komandiravimą ir skatinimą prisijungti prie Europos Tarybos konvencijų. Buvo atkreiptas dėmesys į konkrečius veiksmus, kurių Eurojustas ėmėsi įvairiuose regionuose, pavyzdžiui, Vakarų Balkanuose, Viduržemio jūros regione ir Lotynų Amerikoje. Taip pat akcentuotos šiuo metu vykdomos ir planuojamos iniciatyvos, įskaitant aukšto lygio dialogus.

2025 m. rugsėjo mėn. **Europos teismo tinklo bendradarbiavimo su ES nepriklausančiomis valstybėmis ekspertų grupė** surengė **pirmąjį įvadinį posėdį**, kuriame daugiausia dėmesio skirta Tarybos išvadoms dėl bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir apibrėžta grupės darbo metodika. 2025 m. rugsėjo mėn. **COPEN darbo grupėje (bendrieji klausimai)** buvo tęsiamos diskusijos dėl Tarybos išvadų įgyvendinimo, įskaitant prašymą Komisijai parengti informacinių dokumentų rinkinį dėl prioritetinės valstybės, ir diskusijos dėl derybų dėl ES susitarimų su keliomis trečiosiomis valstybėmis dėl bendradarbiavimo su Eurojustu, įskaitant preliminarių susitarimų nagrinėjimą techniniu lygmeniu ir kitų derybų dabartinę padėtį. 2025 m. lapkričio mėn. **CATS** surengė diskusiją apie tai, kaip stiprinti teismo bendradarbiavimą su trečiosiomis valstybėmis, visų pirma Lotynų Amerika.

2025 m. lapkričio mėn. ETT įsteigė **ETT kontaktinių asmenų, dirbančių teismo bendradarbiavimo su ES nepriklausančiomis valstybėmis srityje, ekspertų grupę**, kuri daugiausia dėmesio skyrė geriausios praktikos nustatymui ir kontaktinių asmenų nurodytiems iššūkiams, su kuriais susiduriama bendradarbiaujant su ES nepriklausančiomis valstybėmis. **Antrajame Europos teismo tinklo organizuoto nusikalstamumo klausimais (EJO CN) plenariniame posėdyje** buvo pristatyti **EJO CN ir EL PACCTO regioninio susitikimo** rezultatai, o po to vyko diskusijos apie teismo bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis patirtį ir praktiką.

---

³² Dok. ST 11333/24.

Šis klausimas taip pat buvo sprendžiamas dialogų su tarptautiniais partneriais metu, be kita ko, 2024 m. spalio mėn. įvykusiame **ES ir JAV vyresniųjų pareigūnų susitikime** teisingumo ir vidaus reikalų klausimais ir 2025 m. spalio mėn. įvykusiame **ES ir Vakarų Balkanų ministrų forume TVR klausimais**, kuriame ES ir Vakarų Balkanų partneriai aptarė, kaip stiprinti teisminį bendradarbiavimą siekiant kovoti su korupcija ir tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu, kartu sudarant palankesnes sąlygas keistis atitinkama informacija ir įrodymais.

Išvada

Tarybos prašoma atkreipti dėmesį į šioje ataskaitoje išdėstytą pažangą ir pripažinti, kad nuolatinis ES ir jos valstybių narių įsipareigojimas yra labai svarbus siekiant tolesnės apčiuopiamos pažangos išardant rimtus organizuotos prekybos narkotikais tinklus ir užkertant kelią papildomai su narkotikais susijusiai žalai ES piliečiams ir visai visuomenei. Atsižvelgdamos į dabartinės ES narkotikų strategijos ir veiksmų plano (2021–2025 m.) vertinimą, trys paeiliui pirmininkaujančios valstybės narės – Lenkija, Danija ir pirmininkausiantis Kipras – derindamos veiksmus su Komisija parengė darbo planą dėl Tarybos ir Komisijos bendro naujos ES narkotikų strateginės programos kūrimo proceso, HDG rengiant specialias temines diskusijas dėl būsimos narkotikų strategijos bendros struktūros ir jos ramsčių. Remdamasi tų diskusijų rezultatais ir delegacijų raštu pateiktomis pastabomis, 2025 m. gruodžio 3 d. Komisija turėtų paskelbti savo komunikatus dėl naujos ES narkotikų strategijos ir ES kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų plano, kurie bus pateikti Tarybai išnagrinėti ir apibrėžti tolesnius veiksmus.